

Gemeenteraad Olst-Wijhe
Raadhuisplein 1
8131 BN Wijhe

Ons kenmerk:
56432-2026

Uw kenmerk/brief:

Behandeld door:
Marit Maglio-Rijke

Datum:
2 september 2026

Onderwerp:

De basis op orde: gerichte keuzes voor een financieel
gezonde en toekomstbestendige gemeente

Verzenddatum:

Geachte Gemeenteraad Olst-Wijhe,

Met deze brief informeren wij u over de financiële opgave waarvoor de gemeente Olst-Wijhe vanaf 2027 staat. Hiermee geven wij invulling aan de opdracht van uw raad om, vooruitlopend op de begroting 2027, inzicht te geven in de mogelijkheden om te komen tot een structureel sluitende begroting voor 2027 en een financieel gezonde gemeente op langere termijn.

Op basis van de huidige financiële inzichten wordt vanaf 2027 rekening gehouden met een structureel begrotingstekort van circa € 1,4 miljoen. Daarnaast is duidelijk dat de financiële uitdagingen niet eindigen in 2027, maar ook in de jaren daarna om scherpe keuzes vragen. Dat vraagt om een zorgvuldige afweging van ambities, plannen, capaciteit en beschikbare middelen.

In de meegestuurde notie 'De basis op orde: gerichte keuzes voor een financieel gezonde en toekomstbestendige gemeente' schetsen wij een aantal scenario's waaruit u bij de begrotingsbehandeling in november 2026 kunt kiezen. Eén van die scenario's, B2, heeft onze voorkeur en wel om de volgende redenen:

- In dit scenario is de balans tussen bezuinigen en de impact op de gemeenschap in evenwicht;
- In dit scenario blijven ingrijpende maatregelen binnen het sociaal domein voor 2027 buiten schot;
- In dit scenario zet de gemeente op verantwoorde wijze een deel van haar reserve (het surplus) in om de volledige bezuinigingsdoelstelling te behalen zodat voorzieningen en activiteiten niet hoeven te verdwijnen;
- In dit scenario is het mogelijk om ook te blijven investeren in kansen en uitdagingen die zich volgend jaar en verder voordoen.

In de meegestuurde notitie leest u meer over de scenario's, de keuzes die daaraan ten grondslag liggen, de relatie tussen de scenario's en de (voorziene) impact voor onze inwoners en organisaties en verenigingen met wie wij samenwerken. Op 14 september 2026 wordt een informatiebijeenkomst gehouden waar deze notitie wordt toegelicht en waar u eventuele technische vragen kunt stellen.

De koers blijft gelijk, de keuzes worden scherper

Bij het opstellen van de notitie 'De basis op orde: gerichte keuzes voor een financieel gezonde en toekomstbestendige gemeente' staat de koers die geschetst wordt in het bestuursakkoord *Betrouwbaar en bestendig: de basis op orde* centraal. De financiële opgave vraagt echter om duidelijke(re) prioriteiten en gerichte(re) keuzes. Niet alles kan tegelijkertijd en niet alle ambities kunnen in hetzelfde tempo worden uitgevoerd. Daarom werken wij nu aan een College Uitvoeringsprogramma (CUP) 2027, waarin

een dijk van een gemeente

bestuurlijke ambities, beschikbare middelen en uitvoeringskracht zorgvuldig met elkaar in balans worden gebracht.

Het uitgangspunt daarbij is helder: bezuinigen is geen doel op zichzelf. De opgave vraagt vooral om prioritering en het maken van keuzes over waar de gemeente de komende jaren haar energie, capaciteit en middelen op wil richten en waar zij het grootste verschil kan maken voor inwoners.

Gerichte keuzes en prioritering

Zoal u zult lezen, is bij het verkennen van mogelijke maatregelen is niet gekozen voor een algemene korting op alle beleidsterreinen. In plaats daarvan is bekeken welke activiteiten, budgetten, plannen en uitbreidingen het meest bijdragen aan de bestuurlijke koers van de gemeente.

Daarbij hebben wij eerst naar maatregelen gekeken die zo min mogelijk directe gevolgen hebben voor inwoners. Het gaat daarbij om:

- nieuwe plannen en uitbreidingen;
- investeringen en ontwikkelbudgetten;
- extra programma's en ambities;
- verbeteringen in de bedrijfsvoering;
- mogelijkheden om inkomsten te verhogen.

De eerste verkenningen laten zien dat een belangrijk deel van het begrotingstekort kan worden opgevangen door duidelijke prioriteiten te stellen. Dat betekent dat sommige plannen later worden uitgevoerd of in een andere vorm doorgaan. Op deze manier blijven belangrijke voorzieningen voor inwoners zoveel mogelijk behouden en worden ingrijpende maatregelen binnen het sociale domein vooralsnog zoveel mogelijk voorkomen.

De basis op orde houden

Onderdelen die van groot belang zijn voor inwoners en bijdragen aan de kwaliteit van leven in Olst-Wijhe, zoals een veilige leefomgeving, sterke en leefbare dorpen, voldoende woningen, goede dienstverlening en een sterke sociale basis worden in scenario B2 zo min mogelijk geraakt. Dit noemen wij de basis op orde en dit uitgangspunt vormt een belangrijk kader bij de verdere bestuurlijke afwegingen die de komende raadsperiode moeten worden gemaakt.

Voorkeursrichting: een evenwichtige aanpak

De inventarisatie van mogelijke maatregelen laat zien dat er verschillende manieren zijn om het begrotingstekort terug te dringen. Wij werken daarbij vanuit een voorkeursrichting waarbij eerst wordt gekeken naar:

- het niet uitvoeren van bepaalde beleidsuitbreidingen;
- het aanpassen van uitvoeringsambities;
- het heroverwegen van ontwikkel- en investeringsbudgetten;
- verbeteringen in de bedrijfsvoering;
- inkomstenmaatregelen en financiële optimalisaties.

Met deze aanpak wordt eerst gekeken naar ambities, beleidsuitbreidingen, ontwikkelbudgetten en uitvoeringsintensiteit voordat voorzieningen die direct van belang zijn voor inwoners worden geraakt. Daarmee blijft de sociale basis zoveel mogelijk behouden en ontstaat een evenwichtige balans tussen financiële verantwoordelijkheid, bestuurlijke haalbaarheid en maatschappelijke effecten.

Verbinding met het bestuursakkoord

De financiële opgave staat niet los van de ambities uit het bestuursakkoord. De keuzes die nu worden gemaakt bepalen mede welke opgaven de komende jaren prioriteit krijgen binnen het College Uitvoeringsprogramma.

Daarbij gaat het niet alleen over waarop wordt bespaard, maar ook over waarop de gemeente bewust blijft investeren. Wij blijven werken vanuit de ambities van het bestuursakkoord, binnen de financiële ruimte die beschikbaar is.

Vooruitkijken

Uw raad neemt dit najaar besluiten over de begroting voor 2027. Bij de behandeling van de begroting leggen wij verschillende scenario's aan u voor en geven wij aan wat ons voorkeursscenario is op basis van bovenstaande uitgangspunten. Tegelijkertijd kijken wij samen met u vooruit naar de jaren daarna. Met de kennis van nu blijft de druk op de gemeentelijke financiën aandacht vragen. Samen met u gaan wij graag het gesprek aan bij de Kadernota 2027 over of en zo ja, welke aanvullende bezuinigingsmaatregelen nodig zijn voor 2028 en verder om financieel gezond te worden en te blijven.

Tot slot

Met de voorgestelde aanpak werken wij aan een sluitende begroting voor 2027 en kijken we verder naar de jaren daarna. Door samen met uw raad bewust keuzes te maken en te blijven investeren waar dat nodig is, werken wij aan een financieel gezonde en toekomstbestendige gemeente waarin het prettig is om te wonen, werken en leven.

Wij zien de verdere bespreking hierover met uw raad met vertrouwen tegemoet.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders Olst-Wijhe,

Gemeentesecretaris
Sjoerd van den Berg

Burgemeester
Sietske Poepjes